

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

kernwoord: ouders

Help je ouders de puberteit door

bijbelgedeelte: Spreuken 23:22-25

Bijlagen

Bijlage bij binnenkomer 2 (2.2) – Hoe kom ik de puberteit door?

Sketch: een wanhopige moeder klopt aan bij een opvoedkundig bureau. Doe deze vorm niet als je ook introductie 3 wilt doen.

Aankondiging

Kondig de sketch niet expliciet aan, begin meteen na de opening met het spelen ervan.

Benodigdheden

Kleding voor moeder (krulspelden in het haar, schort voor, stofdoek in de hand), de opvoedkundige zit strak in het pak met dikke boeken voor zijn neus. Zorg ervoor dat de entourage ertoe bijdraagt dat het geheel wat karikuraal wordt neergezet. De ondertoon moet wel herkenbaar blijven.

Werkwijze stap 1

Speel een sketch waarin een wanhopige moeder aanklopt bij een opvoedkundig bureau. Ze trekt het niet meer met haar puberende zoon. Ze probeert de opvoedkundige te overtuigen met opmerkingen als: *Het is toch ook onredelijk dat ik altijd zijn rommel moet opruimen? Meneer, als u zijn kamer ziet. En die muziek... nee, die muziek is vreselijk, meneer. Ik heb alle oordoppen al geprobeerd, niks helpt. Altijd doe ik zijn was, altijd maak ik zijn eten klaar. En dacht u dat hij ooit iets voor mij doet? Never, meneer, never. Wat hij wel doet, vraagt u? Wat*

dacht u van de computer... niet achter vandaan te slaan. En dan dat bellen met onze telefoon...!

De opvoedkundige murmelt af en toe iets als: *Mmmm, tja...* Of hij lanceert dooddoeners als: *Hebt u als eens met uw kind gesproken?* De moeder verlaat het bureau met de mededeling dat ze hier dus ook niet veel wijzer van wordt. En met: *Help... hoe kom ik de puberteit door?*

Werkwijze stap 2 (eventueel)

Laat de tieners eventueel reageren op de sketch. Is de situatie herkenbaar? Of vinden ze dat die moeder dus zwaar overdrijft? Is de puberteit eigenlijk wel zo leuk? Hoe is dat voor je ouders? Kunnen ze zich voorstellen dat hun ouders zo af en toe met de handen naar het hoofd grijpen? Welke tips zouden zij die moeder gegeven hebben als zij de opvoedkundige geweest waren?

Afronding

Da's dus duidelijk: ouders en puberkids voeren wel eens een discussie, zijn het niet altijd met elkaar eens, hebben soms verschillende ideeën over zaken in het leven en... ze maken elkaar het leven wel eens zuur.

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Bijlage bij introductie 2 (3.2) – Me and my parents

Tieners geven bij een aantal levensterreinen aan in hoeverre zij daarover communiceren met hun ouders.

Aankondiging

'Dads and mums', daar gaat het dus vanavond over. En over jou natuurlijk. Over hoe jij met hen omgaat. Daar kun je trouwens alleen maar over praten als je je relatie met hen in beeld brengt!

Benodigheden

Voor ieder een pen en een kopie van beide bijlagen (zie onder).

Werkwijze stap 1

Geef aan dat je, als je een relatie onder de loep wilt nemen, eerst naar jezelf moet durven kijken. Dat doen de tieners met bijlage 1 bij deze vorm. Deze vullen ze voor zichzelf in. Ze weten dus nog niets van de vervolgo opdracht.

Werkwijze stap 2

Laat de tieners zich voorstellen dat we het lijstje met vragen ook aan hun ouders zouden voorleggen. Stel dat de ouders deze vragen voor hen zouden moeten beantwoorden. Welke antwoorden zouden ze dan weten? Welke niet? Geef nu het schema dat je vindt in bijlage 2 bij deze vorm. In de bovenste balk daarvan staan de cijfers 1 tot en met 8. Deze cijfers

corresponderen met de nummers van de vragen. De opdracht is nu om bij elke vraag die vakjes aan te kruisen die van toepassing zijn. Er mogen meerdere vakjes per vraag aangekruist worden. Op deze wijze brengen de tieners iets in beeld van hun relatie met hun ouders. Let wel: het schema zegt *iets* over de relatie met de ouders. Het feit dat ouders bijvoorbeeld niet alles van je weten, wil omgekeerd niet meteen zeggen dat *dus* je relatie niet goed is. Het is wel een teken!

Werkwijze stap 3

Laat de tieners naar hun eigen schema kijken. Kunnen ze er voor zichzelf iets uithalen wat opvalt? Stel dat ze de relatie met hun ouders een cijfer zouden moeten geven, welk cijfer zou dat dan zijn? Is dat cijfer hoger of lager geworden nu ze in de puberteit zijn? Was de relatie met hun ouders *anders* toen ze kind waren? Mogelijk zijn er tieners die iets over hun cijfer willen zeggen. Zijn ze tevreden? Zouden ze liever willen dat het nog wat hoger werd? Doen ze er ook iets aan om dat cijfer wat te verhogen?

Afronding

Vervolg je avond met de aankondiging van de bijbelstudie.

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

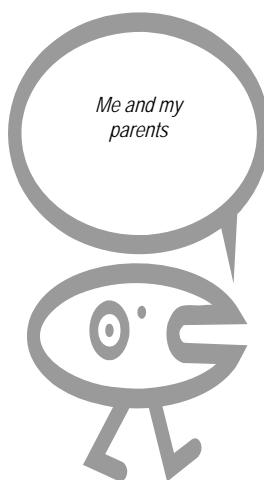
.....
kernwoord: ouders

Bijlage 1 bij introductie 2 (3.2) – Me and my parents

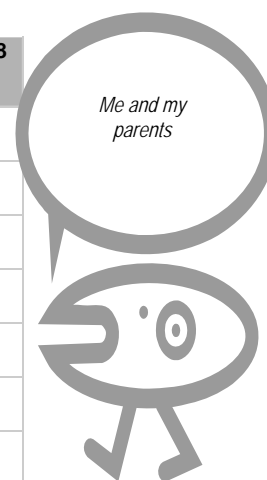
This is... me!	
1) Wie is je beste vriend(in)?	
2) Wat bespreek je vooral met hem/haar?	
3) Wat wil je later worden?	
4) Hoe gaat het op school?	
5) Wanneer was je voor het laatst verdrietig en waarom?	
6) Wat is de favoriete muziekgroep?	
7) Waar heb je de laatste tijd veel over nagedacht?	
8) Waar word je blij van?	

Bijlage 2 bij introductie 2 (3.2) – Me and my parents

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ze zouden hetzelfde invullen als ik.								
Ze weten er wel iets van, maar lang niet alles.								
Daar hebben we het nooit over.								
Daar praten we regelmatig over.								
Toonden ze maar wat meer interesse.								
Daar hebben ze dus niks mee te maken.								
Als het even kan, vraag ik hun advies hierover.								

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Bijlage bij bijbelstudie 1 (4.1) – Wijze lessen

Hieronder vind je drie soorten kaartjes die je kunt kopiëren om te gebruiken bij de drie stappen van bijbelstudie 1:

- Kaartjes met 'Les van de spreukendichter' om te gebruiken bij werkwijze stap 1 (per groepje een set van vier stuks kopiëren).
- Kaartjes met uitspraken om te gebruiken bij werkwijze stap 2 (per groepje een set van zes stuks kopiëren).
- Kaartjes met de titel 'Lijfspreuk' om te gebruiken bij werkwijze stap 3 (per groepje één of twee kaartjes).

De omschrijving van de bijbelstudie vind je in het programma.

Les van de spreukendichter

Les van de spreukendichter

Les van de spreukendichter

Les van de spreukendichter

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Daar geloof ik in!

Daar wil ik aan werken!

Beetje ver gezocht!

Kan ik niet zoveel mee!

Gaaf als dat lukt!

Kan het ook zo?

Lijfspreuk

Lijfspreuk

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Bijlage bij verwerking 1 (5.1) – Zo vader, zo zoon

Onderstaande vragen kun je gebruiken bij verwerking 1 (5.1).

Ronde 1

Vragen waarbij de ouders voor zichzelf antwoorden; de tieners kiezen het antwoord waarvan ze denken dat hun ouders dat zullen geven.

1. Dagje uit, wordt dat...
  - a) strand
  - b) winkelen
  - c) pretpark
2. De computer is te lang in gebruik, wat doe je?
  - a) Stekker uit het stopcontact... het moet gewoon een keer afgelopen zijn.
  - b) Vriendelijk vragen of jij ook nog even je mail mag lezen.
  - c) Uitleggen dat het gewoon niet goed is om zo lang te computeren.
3. Uit eten...
  - a) Chinees
  - b) Italiaans
  - c) naar de snackbar
4. Het is nu wel een heel grote rommel op die puberkamer...
  - a) Hij/zij moet er dus nú aan geloven: opruimen die handel!
  - b) Eens vragen of hij/zij deze week in de gelegenheid is om...
  - c) Dan zelf maar weer de stofzuiger pakken...
5. Uw eukste eigenschap...
  - a) over alles kunnen kletsen
  - b) weet het gezellig te maken
  - c) gevoel voor humor
6. Kom je op het toilet, is de wc-rol weer leeg... Wat doe je?
  - a) Je moppert op degene die de rol niet verwisseld heeft.
  - b) Maakt jou wat uit!
  - c) Geen probleem, even een nieuwe rol pakken.

Ronde 2

Vragen waarbij de tieners voor zichzelf antwoorden. De ouders kiezen het antwoord waarvan ze denken dat hun tiener dit zal geven.

1. Lekkerste eten...
  - a) pannenkoeken
  - b) patat
  - c) boerenkool met worst
2. Vakantie...
  - a) bergen
  - b) strand
  - c) zoveel mogelijk op de camping hangen
3. Verliefd...
  - a) ... dat hoeven ze thuis niet te weten!
  - b) ... kan ik geen minuut verzwijgen.
  - c) ... als 't echt serieus is, merken ze dat wel.
4. Gezeur over het in gebruik hebben van de telefoon...
  - a) ... lekker laten zeuren. Je moet toch even bellen?
  - b) ... dan pak je toch gewoon eigen mobiel!
  - c) ... oké dan, ik stop wel met kletsen.
5. Eigenlijk wil je gewoon nieuwe kleren...
  - a) Je kamer opruimen, je corvee taken zo goed mogelijk verrichten, koffie zetten voor je pa en ma... Misschien dat ze dan....?
  - b) Gewoon roepen dat je met die oude broek niet meer op school kunt verschijnen.
  - c) Je moeder verleiden gezellig mee te gaan statten, haar ondertussen langs de kledingrekken voeren en zeggen dat dit toch wel heeeeeeel leuk is.
6. Je leukste eigenschap...
  - a) gevoel voor humor
  - b) lekker spontaan
  - c) gezellig

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Bijlage bij verwerking 2 (5.2) – Help je ouders de puberteit door

Onderstaande tips kun je gebruiken als je de vervolgaankondiging bij verwerking 2 doet.

Tips: hoe help je je ouders jouw puberteit door?

- Oké, het kost wat moeite, maar zet die wekker op zaterdagochtend nu eens een keer vroeg om dat overheerlijke ontbijtje voor je ouders klaar te maken. Ze kunnen er meteen weer een week tegenaan met jou!
- Schrap de woorden 'altijd' en 'nooit' uit je woordenboek. Dat maakt de meest heftige discussies écht anders.
- Arrangeer in het volste geheim een gesprek met je opa of oma over de puberteit van hún kind. Confronteer je ouders op subtiële wijze met de resultaten van dat gesprek. Nooit verkeerd namelijk als ze beseffen dat ze zelf óók puber geweest zijn.
- Hang een bordje met 'helpdesk voor wanhopige ouders' op je kamerdeur. Misschien dat je ouders dan eens bij je langskomen om te vragen hoe ze het best met jou om kunnen gaan.
- Hang een pubermeter in de wc en geef 's morgens bij je eerste gang naar het kleine kamertje aan hoe puberaal jij die dag bent. Zijn ze in elk geval voorbereid.
- Heb je voor de honderdste keer het gevoel dat ze je niet snappen en eindigt het gesprek in een heftige discussie? Schrijf eens een eerlijke brief. Niet makkelijk, maar het kan jou én je ouders helpen.
- Doe dingen samen met je ouders: ga winkelen, sporten, karten, klimmen of iets dergelijks. Als je samen iets doet, komen de gesprekken vaak veel makkelijker!
- Is praten niet je sterkste kant? Schrijf een kaartje... kleine moeite, groot plezier.
- Spreek je waardering uit voor het feit dat je ouders het trekken met jou. Zeker weten dat het aantal decibels dat er uit je geluidsinstallatie komt de komende week een iets minder groot probleem is.

4. Wie ben ik voor anderen? | a. hoe je omgaat met anderen

.....
kernwoord: ouders

Bijlage bij verwerking 4 (5.4) – What to do?

Tieners leven zich in in puber-ouder dilemma's. Ze bedenken argumenten voor beide partijen.

Aankondiging

Pubers lastig? Oké, het wordt allemaal anders en dat kan spannend zijn. Maar de puberteit is vooral boeiend, uitdagend én... het kan heel leuk zijn. Aan jou de taak om je ouders hier ook van de overtuigen.

Benodigdheden

Een aantal dilemma's die punt van discussie kunnen zijn tussen ouders en tieners. Te denken valt aan strijdpunten als: computergebruik, roken/drinken, piercings plaatsen, kleding, huiswerk, telefoongebruik of vrienden. Hieronder vind je een aantal voorbeelden van zulke dilemma's.

Dilemma's

- Jeanette wil een tweede piercing in haar oor. Ze weet ook wel dat haar ouders dit dus echt drie keer niks vinden. Maar zij wil het dus gewoon. En wat is erop tegen?
- Margret heeft haar winterjas één seizoen gedragen. Haar moeder vindt dat ze hem best nog een jaartje aan kan. Maar... Margret denkt daar dus anders over. Met die jas kan ze dus echt niet meer aankomen op school.
- Het gaat niet echt super op school, dat weet Pieter zelf ook wel. Maar sinds z'n ouders voor dat gesprek geweest zijn, zijn zij er ook achter! Meer dan ooit bemoeien ze zich met z'n huiswerk. En het ergste is: ze willen dat hij ook nog van de voetbal af gaat omdat hem dat te veel tijd kost. 'Dat never', vindt Pieter!
- Sanne's moeder heeft deze week al drie keer gevraagd of ze haar kamer nu eens wil opruimen. Maar nu heeft Sanne echt een afspraak met een vriendin. Ze moet gewoon weg dus. Haar moeder is het echter zat en vindt dat Sanne nú haar kamer moet opruimen. Eerder gaat ze de deur niet uit.
- Peter-Jan vindt dat z'n ouders wel érg moeilijk doen over zijn computergebruik. Wat 'vierkante ogen'? En hoezo asociaal? Hij moet toch ook zijn scriptie maken? Hij zit echt niet alleen maar voor de lol te internetten.
- Wat is dit voor kinderlijk gedoe? Waarom doen Maarten zijn ouders moeilijk over een paar biertjes? Hij zal er echt

wel voor zorgen dat ze hem niet ladderzat voor de deur af hoeven te leveren.

Werkwijze

Hoe help je je ouders de puberteit door? Nou, in elk geval niet door met deuren te gooien en te roepen dat jij nooit iets mag. Hoe dan wel? Niet simpel als je te maken krijgt met het feit dat je pa en ma er een andere mening op na houden. Wat doe je dan? Hier gaan de tieners over nadenken met behulp van een aantal dilemma's. Verdeel de tieners hiervoor in een even aantal groepjes. De ene helft van de groepjes leeft zich in de ouders, de andere helft van de groepjes leeft zich in de tieners. Verdeel onderstaande dilemma's over deze groepjes en wel op zo'n manier dat één dilemma zowel door een groepje 'ouders' als door een groepje 'tieners' besproken wordt. Het is de bedoeling dat de 'ouders' argumenten en mogelijke oplossingen bedenken vanuit de ouders, de groepjes 'tieners' bedenken dit vanuit de tieners.

Laat ten slotte per dilemma door de 'ouders' én door de 'tieners' aangeven welke argumenten bedacht zijn en wat volgens hen de beste oplossing is. Ook leuk om deze oplossingen in een sketch uit te laten spelen. In hoeverre zijn de 'ouders' en de 'tieners' het over de oplossing eens? Hoe zit het met de argumenten? Let wel, het gaat hier niet zozeer om de juiste oplossing, het gaat veel meer over de vraag hoe tot die oplossing gekomen is. Het is een oefening die tieners wil stimuleren op een goede wijze met hun ouders in gesprek te gaan.

Avond met ouders

Maak ouder- en tienergroepen. Laat de ouders de tienerrol op zich nemen, de tieners zijn even de ouders. Op deze manier leren ze om zich in elkaars argumenten verdiepen en krijgen ze mogelijk meer begrip voor elkaar.

Afronding

Daag de tieners uit hun relatie met hun ouders een positieve impuls te geven. Bijvoorbeeld door hen eens te verwennen (zie de tips bij verwerking 2) of door hen een brief te schrijven (zie verwerking 3).

